VABARIIGI PRESIDENDI KANTSELEI

Pr Ines Metsalu
Riigikontroll

Teie 20.05.2005

Meie 09.06.2005 nr 4.7-1/1738

Kontrollakti eelnõu

Austatud proua peakontrolör

Vastavalt meievahelisele 9. juuni 2005 telefonivestlusele ja kokkuleppele edastan Teile käesolevaga meie 3. juuni 2005 kirja nr 4.7-1/1738 parandatud teksti.

Lugupidamisega

Tarmo Mänd
Direktor

Lisa: nimetatu 4 lehel

Katrin Laaniste 631 6202

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 10.06.05 Reg nr 051-2-7.1/05/606-3

A. Weizenbergi 39, 15050 TALLINN Telefon 631 6202, Faks 631 6250
Elektronpost: sekretar@vpk.ee

VABARIIGI PRESIDENDI KANTSELEI

Pr Ines Metsalu
Riigikontroll

Teie 20.05.2005

Meie 09.06.2005 nr 4.7-1/1738

Kontrollakti eelnõu

Austatud proua peakontrolör

Vabariigi Presidendi Kantselei kirjalikud seisukohad Riigikontrolli 23. mail 2005 kantseleisse laekunud kontrollaruande eelnõu kohta:

1. Akti eelnõu punkt 2.1.2:
   * Vabariigi Presidendi Kantselei ei nõustu Riigikontrolli seisukohaga, et punktis toodud loetelusse kantud lepingute enamik on oma olemuselt kapitalirendilepingud. Kantselei seisukoht põhineb asjaolule, et audiitorite poolt viidatud Raamatupidamise Toimkonna juhendi nr 9 ("Rendiarvestus") punktis 12 loetletud ühelegi kriteeriumile (viitavad olukordadele, kus põhilised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule, mistõttu rendilepingut loetakse kapitalirendiks) kantselei poolt sõlmitud lepingud ei vasta. Kantseleil ei ole kavatsust liisinglepinguid ennetähtaegselt lõpetada ega ka vara välja osta.
   Kantselei sõlmis kõik lepingud ajal, mil kehtis käibemaksuseaduse sõnastus, mille kohaselt käsitleti kapitalirendilepingutena tehinguid, milles oli koheselt sätestatud renditava kauba omandiõiguse üleminek rentnikule rendiperioodi lõpul. Kantselei sõlmitud lepingutes on sätestatud vaid kauba väljaostu eelisõigus rendiperioodi lõppedes, mida kantselei ei kavatsenud ega kavatse realiseerida. Kantselei on konsulteerinud audiitorfirmadega, kelle sõnul on kantselei käitunud korrektselt – vara väljaostusoovi puudumisel ei ole tarvidust kajastada lepinguid raamatupidamises pikaajaliste kohustustena.
   Seega on Riigikontrolli seisukoht, et kantselei on rikkunud riigieelarve seaduse § 29 lg 3, põhjendamata, kuna kantselei ei ole sõlminud kapitalirendilepinguid, võtnud laenu või muid sarnaseid kohustusi.
   Kantseleile teadaolevalt on sarnaseid etteheiteid esitatud ka teistele

A. Weizenbergi 39, 15050 TALLINN Telefon 631 6202, Faks 631 6250
Elektronpost: sekretar@vpk.ee

põhiseaduslikke institutsioone teenindavatele riigiasutustele ja valitsusasutustele, mis osundab probleemi olemusele seadusandluse tasandil või õigusaktide mitmetähenduslikust sõnastusest tulenevale erinevale tõlgendamisele. Seega, kuna probleem on tekkinud mitmetes riigiasutustes, ei saa lugeda põhjendatuks Riigikontrolli õiguslikku hinnangut, et kantseleis on toime pandud tahtlik seaduserikkumine, sest tegemist ei ole erandliku lähenemisega analoogsete lepingute kajastamisel raamatupidamises.
Edaspidiste vaidluste vältimiseks teeme Riigikontrollile eelpooltoodust tulenevalt ettepaneku astuda samme vastava seadusandluse ning juhendmaterjalide täpsustamise algatamiseks.

2. Akti eelnõu p 2.1.3:
   * Riigikontrolli arvamus, et tulude vahet tegemisel, kas tegu on riigiasutusega või mitte, rikutakse avalikustamise printsiipi, on ekslik. Kantselei raamatupidamises kajastatakse riigiasutustele esitatud arvete summad lähtudes rahandusministri 11. detsembri 2003 määrusega vastu võetud "Riigi raamatupidamise üldeeskirja" (edaspidi raamatupidamise üldeeskiri) § 32 nõuetest – riigi raamatupidamise konsolideerimisel näitab kulusid lõpptarbija. Seega on akti eelnõus viidatud 1,13 miljonit krooni näitamata nii tegevustuludena kui ka tegevuskuludena. Visiitide korraldamine on riigiasutusele sisuliselt vahendustegevus ja visiitidest osavõtnud riigiasutused taastavad meie poolt vahendatud (sh hotell, lennupiletid) kulud 100%.

3. Akti eelnõu p 2.2:
   * Vabariigi Presidendi Kantselei 2004.a majandusaasta aruande juurde lisamata juhtkonna hinnang sisekontrollikeskkonnale. Kuivõrd kantselei majandustegevusele olulisi etteheiteid ei ole, on see kaudselt ka Riigikontrolli hinnanguks kantselei sisekontrollisüsteemile, mis on piisav tagamaks kantselei majandustegevuse õiguspärasus. Tegime vastava täienduse 2004.a majandusaasta aruandele.
   * Riigikontrolli arvates tuleks aruanne koostada krooni täpsusega. Vabariigi Presidendi Kantselei esitab aastaaruande sendi täpsusega Rahandusministeeriumi saldoandmike süsteemi ja see tagab riigi aruande täpse koostamise. Seejuures juhime tähelepanu, et Raamatupidamise toimkonna juhendi 1 p 43 ja raamatupidamise üldeeskirja § 11 p 1 (viide aastaaruande koostamise juhendile, raamatupidamise üldeeskirja lisa 7) kohaselt koostatakse raamatupidamisaruanne tuhandetes kroonides. Asutuse aruanne on mõeldud avalikustamiseks ja esitamine tuhandetes kroonides hõlbustab aruande arusaadavust.
   * Riigikontrolli seisukoht, et kantselei ei ole majandusaasta aruandes lahti kirjutanud eraldisi, ei vasta tõele. Eraldiste kajastamine on majandusaasta aruandes lahti kirjutatud lisas 10 - Pensionieraldised.

* Riigikontrolli seisukoht, et kantselei ei ole majandusaasta aruandes lahti kirjutanud müüdud teenuste tulu, ei vasta tõele. Müüdud teenuste tulu on kirjeldatud eelarve täitmise aruande juures.
* Kantselei esitab Rahandusministeeriumile vastavalt Riigieelarve seaduse § 47 lg-le 3 Vabariigi Presidendi Kantselei 2004.a nõuetekohaselt kinnitatud majandusaasta aruande, milles arvestatakse teie kontrolliaruannet järgnevalt – osalus sihtasutustes kajastatakse kohustusena, täiendavate lisadena tuuakse välja ka kaupade ja teenuste müük tekkepõhisena (eelnevalt kirjeldatud eelarve täitmise aruande juures kassapõhisena), majandamiskulud ning intressikulud, arvestusmeetodite all kirjeldatakse ka eraldiste arvestust.

4. Akti eelnõu p 2.3.1:
   * Riigikontrolli seisukoht, et osalused sihtasutustes, mis on kajastatud auditeerimata tulemuste põhjal, tuleb parandada, ei ole põhjendatud, kuna Vabariigi Presidendi Kantselei auditeerimise ajal ei olnud nõue täidetav tulenevalt majandusaasta aruannete esitamise erinevast tähtajast. Parandused tehakse kooskõlas raamatupidamise üldeeskirja § 9 lg 6 - kui avaliku sektori üksuse raamatupidamisaruandesse tehakse pärast järgmise aasta 30. aprilli parandusi, arvestatakse pärast nimetatud kuupäeva tehtud parandused saldoandmikes juba järgmise aruandeaasta saldode muutuste hulka.

5. Akti eelnõu p 3.1.1:
   * Riigikontrolli hinnangus sisalduv väide, et Vabariigi Presidendi Kantselei hindab riigivara vajalikkust oma ülesannete täitmisel, ei vasta riigivara seadusele. Riigivara seaduse kohaselt on riigivara valitsejaks, kes otsustab vara kasutusotstarbe muutmise üle, Vabariigi President.

6. Akti eelnõu p 3.1.2:
   * esitatud andmed, mille kohaselt Vabariigi Presidendi Kantselei on Estravel AS'le tasunud reisiteenuste eest 1 768 026 krooni, on eksitavad – Vabariigi Presidendi Kantselei on Estravel AS-lt tellinud teenuseid summas 1 768 026 krooni (ilma käibemaksuta), seejuures on sellest kantselei kulud 1 047 696 krooni. Vabariigi Presidendi Kantselei on seisukohal, et Vabariigi Presidendi visiitidega seonduvate turvariskide, nõutava teenuse kvaliteedi ja operatiivsuse tõttu on reisiteenuste ostmine ilma riigihanget korraldamata kooskõlas riigihangete seaduse §-ga 4 lg 1 p 1.

     Riigikogu võttis 9. märtsil 2005 vastu Riigihangete seaduse muutmise seaduse (Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutatud 22. märtsil 2005, jõustunud 8. aprillil 2005), mille kohaselt täiendati Riigihangete seaduse § 4 lõikega 7 selliselt, et seaduses sätestatud hankemenetlust ei ole vaja korraldada hotelli- ja restoraniteenuste, raudteetransporditeenuste, veetransporditeenuste ning transpordi abi- ja lisateenuste soetamisel. Mõistetamatu on aga, miks on erandite loetelusse kandmata osa

transpordiliike (sh õhutransport). Ka on hotelli- ja (õhu)transporditeenuste üle eraldi arvestuse pidamine ebaotstarbekalt töömahukas, kuna reeglina tellitakse reisiteenuseid pakkuvatelt ettevõtetelt teenus täies mahus (nii reis kui ka majutus).
Kantseleile teadaolevalt on tegemist hangetega, mille osas on etteheiteid esitatud ka teistele kontrollitud asutustele, mis viitab probleemi olemasolule regulatsiooni tasandil. Edaspidiste vaidluste vältimiseks teeme Riigikontrollile ettepaneku eelpooltoodust tulenevalt astuda samme Riigihangete seaduse § 4 lg-sse 7 ka muude transpordiliikide teenuste lisamiseks.

7. Akti eelnõu p 4.2:
   * alapunkt 1 – Riigikontrolli seisukoht, et raamatupidamiskohuslasel, kellel on sularahakassa, peab olema eraldi sularahakassa eeskiri, ei vasta Raamatupidamise üldeeskirja § 1 punktiga 5 sätestatule. Kantseleil on kinnitatud raamatupidamise sise-eeskiri, mis vastab raamatupidamise üldeeskirja nõuetele (sh sisaldab sularahakassa olemasolul nõutavaid sätteid), seega ei ole Vabariigi Presidendi Kantselei üldeeskirja rikkunud. Kantselei vaatab üle ja täiendab vajadusel raamatupidamise sise-eeskirja osaks olevat sularahakassa eeskirja tulenevalt kontrolliaruandes tehtud ettepanekutest.

Vabariigi Presidendi Kantselei poolt kavandatud abinõud:
1. ettepanek 2.4:
   * Vabariigi Presidendi Kantselei ei ole võtnud riigieelarve seadusega keelatud kohustusi. Aktis viidatud kolme pika ülesütlemistähtajaga lepingute muutmiseks (ülesütlemistähtaja lühendamiseks) on alustatud läbirääkimisi lepingupartneritega.
2. ettepanek 3.2:
   * Vabariigi Presidendi Kantselei esitas taotluse 2006 aasta eelarvest 10 miljoni krooni eraldamiseks Rohelise Aasa hoonetekompleksi renoveerimiseks.
   * Riigihangete läbiviimise protseduuridele on alustatud reeglite koostamist.

Lugupidamisega

Tarmo Mänd
Direktor

Katrin Laaniste 631 6202